SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 151. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 8, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го СЕРПНЯ 1992. Ч. 151. РІК XCIX.

В УКРАЇНІ ПОШИРЮЄТЬСЯ ЕПІДЕМІЯ ХВОРІБ

Київ (УНІАР). — Як повідомляють із Симферополя, там збільшилася кількість випадків захворювань на сальмонелю. Якщо на початку липня у місті було зареєстровано 23 хворих, то на кінець місяця їх стало вже 50 осіб.

На Миколаївщині виявлено хворих на холеру. Розпорядженням представника Президента України на Миколаївщині Анатолія Кінаха для проведення протиепідемічних заходів виділено півтора мільйона карбованців. Закрито всі міські пляжі. У Рибаківській курортній зоні постійно контролюють воду, продукти харчування, особливо рибу. Однак кількість хворих збільшується.

Працівники Кримського туберкульозного диспансера занепокоєні зростанням числа хворих на сухоти. Лікарі пов'язують це з амнестією для в'язнів, котрі після звільнення не проходять медичного огляду й відмовляються від лікування. Сприяє цьому також неорганізоване переселення представників депортованих народів із республік Середньої Азії.

У Долинському районі на Івано-Франківщині зареєстровано дифтерію у дітей, зокрема в селі Сенитові.

На Луганщині виявлено хворого на СНІД (АІДС). Крім того, близько 140 осіб отруїлися грибами, вже померло 26 осіб, з них п'ять дітей. Ще 19 дітей перебувають у лікарні. У Лисичанську і Первомайську люди вмирають цілими родинами. Щодня до лікарень через отруєння грибами потрапляє від 8 до 15 осіб.

Фахівці пояснюють, що деякі гриби виявилися мутантами під дією хемічного забруднення. Вони стали схожі на їстівні, що відрізнити важко. Річка Сіверських Донець закрита для купання, оскільки в ній також виявлено холерні палички.

В Одесі виявлено 85 вірусоносців хвороби СНІД (АІДС), багато з них відмовляються від лікування. Мешканцями Причорномор'я є 43 особи, решта чужинці.

До міністра охорони здоров'я Юрія Спіженка надійшов лист від міністерства закордонних справ Тайвану, у якому закликається негайно вивезти решітки благодійної медичної допомоги, які зберігаються на летовищі у Тайпеї. Якщо обладнання і ліки не забере Україна в найкоротшому часі, то вони можуть бути передані Білорусі.

Українці в Англії і Австралії влаштовують амбасади

Київ (УНІАР). — Тут у середу, 5-го серпня, стало відомо, що Об'єднання українців Великобританії надає для української амбасади великий 12-кімнатний будинок в центрі Лондону на 99 років. Платня символічна — один фунт стерлінгів на рік. Ще один будинок підшукали українці Великобританії для родин дипломатів. Заступникові міністра закордонних справ України Тарасюкові нове приміщення сподобалося.

За повідомленням австралійського часопису „Вільна Думка", Епархіяльна Консисторія УАПЦ в Австралії та Новій Зеландії безплатно передала в тимчасове користування української амбасаді приміщення Православного Центру в Канберрі.

Корпус громадян за демократію шукає представника

Вашінгтон. — Корпус громадян за демократію, який постав за ініціятивою Президента ЗСА для змобілізування добровольців на працю в Центральній та Східній Европі і колишньому СССР, поширює тепер в прискореному темпі свою діяльність на ці держави. Одним із головних завдань корпусу є відкрити бюро в Києві для розвитку відповідних програм в Україні. Для цієї цілі Корпус розшукує за відповідним представником, як можливо із економічним вишколом і знанням української або російської мов, та охотою прожити в Києві два роки.

Кандидат мусить мати поважний бизнесовий досвід у міжнародних відносинах, із перебуванням в іншій країні як ЗСА, повне знання в конверзації і переписці українською або російською мовами.

Від представника будуть вимагати повну відповідальність за розвиток та ведення програми корпусу в Україні, яка включатиме технічну співпрацю, бизнесові проєкти тощо.

Такий представник буде провадити бюро в Києві, ідентифікувати найважливіші потреби України і повідомляти про них зацікавлені американські корпорації та неприбуткові інституції та університети, нав'язувати контакти із відповідними американськими та українськими урядовими і не урядовими агентствами.

Зацікавлені можуть зголошуватися, подаючи свій життєпис на адресу: Citizens Democracy Corps, Field Representative for Kiev, 2021 K. Street NW, Suite 215, Washington, D.C. 20006.

Відкриється виставка картин Дж. Пеленса

Норт Голливуд, Каліф. — Картини відомо актора, лавреата Оскара Джека Пеленса складатимуть частину виставки картин, фотографій та відеофільмів, присвяченої першій річниці незалежности України, яка проходитиме в мистецькому центрі „Ланкершим", 5108 Ланкершим бульвар в Норт Голливуді, Каліф., від 16-го до 23-го серпня. Відкриття виставки з прийняттям відбудеться у неділю, 16-го серпня, о год. 2-ій по полудні. Виставка буде відкрита щоденно від год. 1-ої по полудні до 5-ої вечора.

Джек Пеленс, лавреат цьогорічного Оскара за доможну ролю у фільмі „Сіті сликерс" — американець українського походження, син колишніх емігрантів, справжнє ім'я якого — Володимир Палагнюк. Крім своєї акторської діяльности, Дж. Пеленс — поет і художник, в творчості якого переважає олійний живопис. Виставки його картин відбувалися в Лос Анджелесі, Далласі та інших містах.

Вищезгадана виставка включатиме також олійні картини та акварелі на українську фольклорну та історичну тематики українсько-американських мистців К. Росандич, Н. Сомко, В. Литвина та Н. Ватсона. Серія фотографій Ігоря Костіна ілюструватиме наслідки чорнобильської катастро-

(Закінчення на стор. 3)

Російський генерал і далі лякає „загрозою Заходу"

Москва. — Розпад Совєтського Союзу став рушійною силою деструктивного розвитку військово-політичної ситуації в Европі, заявив перший заступник начальника генерального штабу збройних сил Росії генерал-полковник Міхаїл Колесніков на черговому засіданні ради у справах зовнішньої і оборонної політики — неурядового органу, який об'єднав представників російських військових кіл, інтелектуальної еліти, політичного і ділового естеблішменту. Засідання ради було присвячене обговоренню національної стратегії і військової доктрини.

Ген. М. Колесніков побоюється, що в умовах взаємних претенсій колишніх союзних республік, а нині незалежних держав, існує загроза того, що процес суверенізації піде за югославським сценарієм. Це, за його словами, стимулює країни Заходу до згуртування навколо бльоку НАТО, підштовхує до тіснішого співробітництва з ним не лише колишніх союзників Москви з Варшавського Пакту, але й деякі колишні союзні республіки. Поглиблення суперечностей між колишніми республіками, що входили до складу СССР, за словами ген. Колєснікова, може підштовхнути Захід до прямого втручання у конфлікти на території колишнього Совєтського Союзу, в тому числі під приводом встановлення міжнародної контролі над нуклеарним потенціялом Співдружности Незалежних Держав.

Ген. М. Колєсніков вважає, що довготерміновим інтересам З'єднаних Стейтів, бльоку НАТО в цілому і багатьом іншим країнам не відповідає відродження Росії як нового центру сили на місці Совєтського Союзу, що розпався. Про це, на його думку, свідчить суперечлива політика Заходу, яка, з одного боку, спрямована на стабілізацію економічної ситуації в Росії і країнах СНД, а з другого — підтримує внутрішні дезінтеграційні процеси.

Москва боїться присутности ЗСА на Курильських островах

Токіо. — Заступник прем'єр-міністра Росії Міхаїл Полторанін, який перебуває в японській столиці, заявив, що Москва підтримує ідею тристоронніх переговорів щодо територіяльних претенсій Японії до Росії. У переговорах, крім зацікавлених сторін, могли б брати участь представники ЗСА.

М. Полторанін тепер готує візиту до Японії президента Росії Бориса Єльцина, яка відбудеться у вересні. Полторанін вважає, що участь Америки в переговорах є необхідною, оскільки виникає тривожне запитання, що станеться з чотирма островами Курильської мережі після того, як Росія поверне їх Японії. Росія побоюється, що Японія віддасть їм З'єднаним Стейтам для заснування там военних баз. Під час переговорів Єльцин схоче заручитися гарантіями Вашінгтону, що цього не станеться. „Це не двосторонння проблема, — підкреслив Полторанін, — це питання міжнародної ваги".

В 1956 році совєтський лідер Нікіта Хрущов висловився в тому сенсі, що Японія має право на два з чотирьох відібраних від неї островів Курильської мережі, однак через чотири роки, коли Токіо і Вашінгтон підписали договір про спільну оборону, Москва заявила, що слова Хрущова не мають юридичної сили.

Й от тепер Полторанін знову запевняє, що хрущовське висловлювання 1956 року може стати наріжним каменем наступних переговорів про дальшу долю островів.

ВИМАГАЮТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СИЛИ НА БАЛКАНАХ

Вашінгтон. — У четвер, 6-го серпня, сенатська Комісія закордонних зв'язків більшістю голосів схвалила резолюцію, яка закликає вжити „всіх необхідних заходів, включаючи збройну силу", щоб привести до замирення на Балканах. Вперше прозвучали слова про те, що на випадок участи американських вояків у бойових операціях на Балканах справа не обійдеться лише повітряними ударами.

В той же день представник командування сил, які захищають Сараєво, повідомив, що його бійці не розширюють вогневий контакт з противником, бо збирають сили для прориву сербської бльокади.

Минулої середи бої в околицях столиці посилилися, поранено шість вояків ООН. Винищувачі югославських військово-повітряних сил атакували позиції слов'ян-мусулман. У той же день в Сараєво появилися 300 жінок, старих і дітей, яких серби вигнали з їх домів у селі Рогатиця, що розташоване 90 км від столиці. Втікачі пояснили, що серби посадили їх в автобуси, але в дев'яти кілометрах від столиці висадили і вони мусіли йти пішки.

Один з втікачів, інвалід Байро Місіч, який втратив в результаті нещасного випадку обі ноги, розповів, що серби викинули його на дорозі і наказали повзти далі.

Як повідомило агентство АП з заміської резиденції Папи Івана Павла II у Кастель Ґандольфо, у четвер державний секретар Ватикану кардинал Анджело Содано заявив, що Папа погодився з „необхідністю і правом европейських держав і ООН роззброїти агресора". У той же день президент Джордж Буш приєднався до Ватикану і Спільного ринку, висловивши своє незадоволення з приводу жорстокости сербів щодо в'язнів концтаборів у Боснії.

У Вілліямставні відзначать роковини

Вілліямставн, Н.Дж. (А. К.). — У понеділок, 24-го серпня, в першу річницю самостійности України, посадник міста Едвард Гайнсвортч підпише проклямацію і проголосить День Незалежности України.

Вранці о год. 9-ій Владика Володимир Паска відправить Службу Божу в намірені незалежної української держави. О год. 10-ій відбудеться вивішення українського і американського прапорів на ратуші та підписання проклямацій. Коротку доповідь виголосить Павло Лісний. У святі свою присутність зголосили кореспонденти американської преси. Закликається українців Черрі Гілл, Вайнленду, Міллвілу та околиць прибути на цю урочистість.

В АМЕРИЦІ

ЛЕТУНСЬКА ЛІНІЯ „ДЕЛТА" у вівторок, 4-го серпня, обнизила ціни на свої лети до 33 европейських країн та Ізраїля. Нові ціни, які в загальному заощаджують 25 до 35 відсотків, зразу входять в життя аж до 4-го вересня та від 1-го жовтня то 31-го березня 1993 року. За прикладом „Делти" негайно поспішили летунські лінії „Континентал", „Юнайтед" і „Амерікан", а „Нортвест" лінія заявила, що розглядає крок „Делти". Аналітики уважають, що ці знижкові ціни на летунські квитки є конечним стимулом для дуже сповільненої через економічну кризу летунської індустрії.

У СВОЇХ ЗУСИЛЛЯХ переконати американських виборців, що він є найкращим кандидатом на президента ЗСА, Джордж Буш використав свої релігійність та моральність, яких не має його опонент. У товаристві нюйоркського римо-католицького Єпископа і Кардинала Джана О'Коннора, президент Буш виступив на зборах католицьких Лицарів Колюмба та представив себе „моральним компасом" країни в часі, коли її „основні вартості є під обстрілом". Аналітики стверджують, що ентузіястичне привітання Президента дуже добре підняло на його самопочуття.

АМЕРИКАНСЬКІ, КАНАДСЬКІ ТА мехіканські учасники переговорів у Вашінгтоні надіються заключити північноамериканський торговельний договір. Вже минулого вівтірка загальні питання було узгіднено, але ще треба було з'ясувати цілий ряд конечних подробиць. Аналітики уважають, намагання прискорено закінчити ці переговори є також політичним маневруванням дорадників президента Буша, які уважають, що повернувшись із передвиборчої подорожі до західних стейтів, президент Буш зможе це вжити, як приклад одного із своїх важливих успіхів.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ нюджерзького стейтового уряду заявили в середу, 5-го серпня, що починаючи вже на початку жовтня будуть змушені звільнити приблизно 2,700 працівників стейтового уряду, щоби зменшити бюджетний дефіцит 1.1 біл. дол., обнижения якого на цю суму проголосували республіканські законодавці. Звільнення працівників заторкнуть всі 19 департаментів стейтового уряду за вимком працівників губернаторського бюро та урядовців у бюрах законодавців. Політичні експерти твердять, що це нічого іншого, як тільки політична гра між демократичним губернатором Джеймсом Флоріо та переважаючою республіканською легіслятурою.

СЕРЕДА, 5-ГО СЕРПНЯ, ДЛЯ американських учасників Олімпійських ігор була днем, який багато з них старатимуться стерти зі своєї пам'яті. Справа не тільки в тому, що ЗСА програли у двох видах спорту, творцями якого була їх країна — кошиківки та бейзболу, чи через те, що спортовці ЗСА двічі були переможені спортовцями колишнього СССР. Мабуть таки найбільшим шоком для американських змагунів було повідомлення, що одного з їхніх змагунів викинули з Олімпіяди за вживання наркотиків. Не меншою була також і несподівана програ жіночої дружини кошиківки вислідом 79 до 73 до дружини колишнього СССР.

Українських християн закликають до єдности

Київ (УНІАР). — Тут 5-го серпня Українська Національна Асамблея (УНА) оприлюднила звернення до архиєреїв, священнослужителів і мирян українських християнських віросповідань.

„Ваші Преосвященства, Панотці, Панове, в сучасних умовах інтенсивної розбудови української державности, консолідації населення України навколо національної ідеї, можливо, вперше з часів сімнадцятого століття виникли політичні умови для об'єднання українських християнських конфесій в єдиний Український Патріярхат. Широковідомо, що про таке об'єднання мріяли свого часу кращі представники як українського православ'я, так і українського католицизму", — сказано у зверненні.

УНА пропонує розпочати серію спільних нарад, які б дали хід процесові об'єднання і унеможливили діяльність антинаціональних елементів у конфесіях. Українська нація прагне духовної єдности, а ворожі сили зацікавлені у продовженні розбрату, вважають автори звернення.

„СИЗОКРИЛІ" ЗДОБУЛИ СЕРЦЯ ГЛЯДАЧІВ В УКРАЇНІ

Члени Ансамблю в Харкові біля афіші, яка оголошує їх виступ

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Наша прима-балерина Рома Прийма-Богачевська завжди усміхнена, коли не виступає в ролі грізної учительки, але тим разом вона просто сіяє і не треба навіть ставити їй питання про перше турне „Сизокрилих" по Україні, щоб знати відповідь.

Так, справді вона переповідає свої враження з таким захопленням і з такою радістю, що нам не залишається нічого іншого, як радіти разом з нею.

— Це був величезний успіх для моєї танцювальної групи „Сизокрилі", а для мене почуття вдоволення, що я осягнула те, що хотіла. Для мене було важливим, щоб в Україні мали нагоду побачити зовсім інший рід танцю — не народного і не клясичного балету, а саме такий, яким можна інтерпретувати поезію, ідеї, думки. Ви ж знаєте добре мій репертуар, бачили „Ікони", бачили інтерпретацію пісень В. Івасюка та інше. Саме це просто захопило глядачів в Україні, які до такого передання танцю не звикли. Тому не диво, що керівник танцювального ансамблю „Юність" у Львові підкреслив у своєму привітальному слові цю різницю: „Ви привезли зі собою новий подих, нові ідеї, ви показали теми, які досі у нас не були дозволені".

Р. Богачевська розповідає нам зі захопленням про всі прегарні, зворушливі промови і привітання, які зустрічали її та її молодих танцюристів у кожному місті, де вони побували, про сльози глядачів, про море квітів, яким закидували її та виконавців. Довідуємося, що виступи відбулися трохи інакше, як запляновано, але були два у Львові, а по одному в Калуші, Івано-Франківському, Києві і Харкові. Але віддаль одного

(Закінчення на стор. 4)

ФЕСТИВАЛЬ В ЧИКАҐО

Чикаго. — Тут від середи, 19-го до понеділка, 24-го серпня проходитиме український фестиваль, спонзорований УКЦерквою св. Йосафата. У програмі — атракції для відвідувачів різного віку, концерт українських танцюристів церкви св. Йосафата, продаж українських страв. Щовечора для гостей гратимуть ансамблі та оркестри. Серед цьогорічних грошевих виграшів — перший приз в сумі 5,000 дол., другий — 1,000 дол., третій та четвертий — по 500 дол. кожний. Фестиваль відбуватиметься на площі церкви св. Йосафата, 5000 Камберленд авеню північ в Чикаго, в будні від год. 6:30 вечора до 10:30 вечора, в суботу від 5-ої вечора до 11-ої вечора, в неділю — від 2-ої по полудні до 11-ої вечора. Вступ на фестиваль вільний.

У СВІТІ

ЯПОНСЬКА ГАЗЕТА „Санкей Симбун" повідомила, що Китай купує в України літаконосець „Варяг". Оскільки суму ще не проголошено, японські воєнні спеціялісти припускають, що вона виноситиме до 2.5 біл. дол.

ПРИ ЛЬВІВСЬКОМУ ВОЄННОМУ Інституті Культури почала працю комісія в питаннях перекладу статутів збройних сил України на українську мову. Вже узгоджено понад 400 термінів: рота в українській армії буде називатися сотнею, гарнізон — залогою, шеренга — лавою, тил — обозом. Після звіту підлеглого командир має подякувати йому і потиснути руку. У своїй праці комісія спирається на статути Української Повстанської Армії і український термінологічний словник, виданий в 1921 році в Берліні.

ВПЕРШЕ У СВІТІ корпорація Соні успішно випробувала лазерний промінь синього кольору. Головна його перевага над червоним полягає в тім, що сині лазерні хвилі коротші майже в півтора рази і це дозволяє збільшити втричі обсяги пам'яті компактних дисків, що несуть звукову, графічну і відеоінформацію. Якщо сьогодні стандартний компактний диск може приймати тільки 74 хвилини інформаційного запису, то в „синьому" варіянті — три й півгодини.

УРЯД НЕПАЛЮ підвищив ціну на дозвіл піднятися на гору Еверест в п'ять разів. Міністерство туризму Непалю повідомило, що нова ціна — 50,000 дол. за сходження однієї групи ввійде в життя від вересня 1993 року. При тім чисельність кожної групи буде обмежено до п'ятьох осіб.

„МИ НІЯК НЕ МОЖЕМО пояснити навіщо Північній Кореї потрібний плютоній", — заявив генеральний директор Міжнародної агенції в питаннях атомової енергії Ґанс Блікс. Недавня інспекція північнокорейської лябораторії для виробництва плютонію не розвіяла підозріння, що ядерну сировину використовують в Північній Кореї для воєнних цілей.

В РОСІЇ НАЙБІЛЬШ розповсюдженим злочином залишається викрадення ікон та предметів релігійного культу з церков і приватних колекцій. Згідно з даними міністерства безпеки Російської федерації, річна кількість таких крадіжок перевищує 2,000. Нелегальним шляхом з Росії вивозиться 80 відсотків ікон, що мають значну історичну і естетичну вартість.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Закордонна політика у виборчій кампанії ЗСА

Від часу, як губернатор Арканзо Билл Клінтон отримав від Демократичної конвенції номінацію на офіційного кандидата Демократичної партії у цьогорічних президентських виборах — Клінтон усю свою виборчу кампанію зосереджував на проблемах внутрішньої політики і внутрішньої ситуації в Америці. Воно не дивно, адже було і є загальновідомо, що Клінтон міжнародними проблемами не цікавився і в закордонній політиці не має ніякого досвіду. Це признають теж проголошувані опити. Вони дають величезну перевагу Клінтонові над Бушем у всіх справах внутрішньої політики, але признають перевагу Джорджа Буша у справах війська і закордонної політики.

Президент Буш використав цей момент, закинувши в минулому тижні Клінтоні незнання міжнародних відносин і незнання закордонної політики, що є річчю небезпечною для майбутньости країни. Буш намагається відвернути увагу виборців від внутрішніх справ та звернути їх увагу на проблеми закордонної політики. Однак, здається, цей тактичний маневр не матиме успіху: поперше, теперішня міжнародна ситуація така, що Америці не грозить аґресивна війна нізвідки. Совєтський Союз розлетівся, Росія у таких страшних клопотах, що потребує рятунку від Америки, а не її ворожнечі. Подруге — американський загал не цікавився і не цікавиться міжнародними справами, за вийнятком моментів, коли Америці грозила війна. Президент Буш не може покликатися на блискучу перемогу у війні проти Іраку, бо саме тепер загострилися відносини Америки з Іраком і всі політичні газетні та телевізійні коментатори правильно стверджують, що перемога у цій війні не розв'язала сутньої проблеми: існування в Іраку при владі Саддама Гуссейна. Саме в останніх днях Саддам Гуссейн заявив, з нагоди других роковин іракського наїзду на Кувайт, що „Кувайт є далі частиною Іраку". Коли у минулому тижні спитали Клінтона, що він думає про війну Сербії проти Боснії та безперервне бомбардування сербами міста Сараєво, Клінтон заявив, що варто би вжити американське військове летунство в обороні Сараєва.

Секретар оборони Ричард Чейні назвав цю заяву „невідповідальною". Міжнародна ситуація і закордонна політика Америки не грає ніякої ролі у цьогорічних виборах і закид демократичних конґресменів, що Буш забагато часу присвячує закордонним справам із шкодою для Америки — припав до вподоби загалові американців, тим паче, що це було в часі поважної економічної кризи. Загал американців цікавиться ринком праці й висотою заробіткової платні, бейзболом, футболом і змаганнями атлетів, а не проблемами закордонної політики, коли нема з-зовні воєнної загрози. **Якщо Буш програє ці вибори, то з двох головних причин: йому не можуть забути, що зламав дану обіцянку, що не підноситиме податків, — і тому, що в часі глибокої рецесії,** безробіття, масових банкрутств і загального нарікання — їздив до чужих країн або грав ґолфа.

Загал американців відносно слабо поінформований. Велику вину за це несе шкільно-освітня система, яка тільки поверхово навчає всесвітню історію, географію чи культури інших народів та звертає максимум уваги на навчання історії Америки, математики, фізики і хемії. Погляньмо на популярні часописи із найбільшим накладом та на телевізійні програми: убивства, всякі злочини, грошові зловживання й еротична скандалістика. До згаданого реєстру приєдналася ще недуга АІДС.

Ясно, що в такій атмосфері нема місця на поважні державницькі проблеми, а є маса місця на демагогію, яка дозволяє кандидатам обіцювати всі блага, включно — як заповів Клінтон — з „Новою Америкою". Нас, українців, найбільше цікавить і журить, яким буде наступний американський Уряд і як він буде ставитися до проблем Сходу Европи, у першу чергу — до України. Не можна утотожнювати всіх членів Демократичної партії з одним Клінтоном, не можна теж знати, який Уряд він склав би і не можна казати, що ми не маємо і в Демократичній партії приятелів, —як ось, щоб назвати тільки одно прізвище — Збіґнев Бжезінскі. Тому треба стриматися з усіма судами.

Д-р Леонід Мостович

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР НА МЕЖІ ДВОХ СТОЛІТЬ

III.

Розумне використання цього потенціялу через виміну, чи через експорт, дасть Україні потрібну валюту для перебудови й розбудови економіки, політично-державної репрезентації за кордоном, а також для закупу конечного медичного устаткування, що про нього мріють хворі, лікарі й увесь народ України. Сама доброзичливість та жертвенність багатих, під цей час, народів Заходу, чи Далекого Сходу, як теж жертвенність української діяспори не розв'яже цієї пекучої проблеми. Українська діяспора не аж так заможна, а багаті держави не спішаться з допомогою, якщо така не є, під цей час, в їхньому політично-економічному інтересі, а крім того деякі з них мають свої економічні проблеми.

З усього вищенаведеного бачимо, перед якими завданнями стоїть наш лікар на Україні і з якою допомогою може прийти йому український лікар діяспори. Україна сьогодні потребує перед усім фахової та фінансової допомоги. А нас, на жаль, в діяспорі замало, щоб задовільно розв'язати одну чи другу потребу. Про те спільними силами ми зможемо багато дечого доброго зробити.

Щоб наша співпраця була продуктивною і мала організаційну структуру, контакти мусять мати діловий та професійний характер, найкраще в рамках поодиноких спеціяльностей. Ми, українські лікарі діяспори, досі гуртувалися в наших загальних медичних товариствах перед усім для плекання суспільно-громадського контакту, щоб мати вплив у організованому житті української еміґрації. А нашу діяльність за спеціяльностями ми пов'язували з відповідними асоціяціями країн поселення. Бо на таке професійне зрізничкування в нашій ситуації не було потреби. Сьогодні час українським лікарям діяспори, крім загальної нашої організації, гуртуватися і за спеціяльностями, вже хоча б для контакту, виміни й співпраці з паралельними спеціяльностями в Україні.

Піднесення кваліфікацій спеціялістів, це річ без сумніву великої ваги. А все таки не можна поминути сімейного лікаря, роля якого в системі охорони здоров'я необхідна й конечна. Він, обізнаний з медичною історією родини та в ближчому контакті з нею, має кращу спроможність дбати про її здоров'я, як періодично відвідуваний чи консультований спеціяліст. При надмірній спеціялізаційній зрізничкованости лікарів Заходу, все частіше чуються голоси про потребу збільшення кадрів сімейних лікарів. В багатьох країнах оця галузь медицини стала вже навіть спеціялізацією, що вимагає три до чотири роки відповідної шпитальної практики при університетських клініках.

Накінець слід додати, що український лікар мусить бути прикладом етично-моральної сили, людської гідности та посвяти. Він повинен стати понад конфесії, партії, групи й тому подібне. Бо його професія виносить його понад це все, дає йому повагу і стаж у суспільстві, а з тим і накладає обов'язки. Від найдавніших часів, ще перед Христом, лікар займав одне з почесних місць у даних спільнотах. Він був не тільки тим, хто лікував недуги, але стояв теж на сторожі моралі. Візьмімо хоча б присягу Гіппократа з 460 року перед Христом. Яка висока її мораль. Вона жива досьогодні, ніхто ще кращої не створив. Думку лікаря респектували й поважали. Він, разом із жерцями, філософами, учителями, тощо, творив публічну опінію, бо добро й зло мусить мати свій осуд у кожному народі, коли той народ хоче бути здоровим і мати майбутнє.

Лікар, незважаючи на вийняткову позицію у суспільстві, не може стояти в ізоляції, мовляв, „моя хата скраю". Він належить до авангарду народу. А в багатьох періодах історії, зокрема в новіших часах західнього світу, він належав до заможної верстви суспільства і був меценатом культурних надбань. Завдяки жертвенности українського лікаря діяспори, повстали й утримувалися релігійні, наукові, мистецькі, освітні та видавничі інституції, що зберегли нашу національну індентичність. Дай Боже, щоб матеріяльний стан лікаря на Україні дійшов до належних висот, аби він не був змушений шукати поліпшення свого економічного стану за кордонами України, а міг вповні віддати своє знання й талант на службу рідному народові.

Іван Кедрин

ПЕРША УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЧНА ГІМНАЗІЯ У ЛЬВОВІ

Пошта принесла листа з повідомленням, що від 1-го вересня цього року відкривається навчання у відновленій Академічній Гімназії у Львові. Не сказано там, скільки кляс матиме гімназія і яка програма навчання, але досить було згаданого повідомлення, щоб зрушити в пам'яті спогади з-перед буквально 70-ти з гаком літ. Ось переді мною передертий впоперек (від старости) оригінал: „ЦК Академічна Гімназія" „Свідоцтво зрілости". Те — „ЦК" — це „цісарсько-королівська", — бо це ще було за Австро-Угорської монархії, за панування Франца Йосифа І. Ходив я до цієї гімназії „Головного заведення" — на колишній вулиці Льва Сапіги (тепер усі назви вулиць змінені), — у відрізненні від „Філії" цієї гімназії також повноклясової, у тодішньому Українському Народному Домі при вулиці Рутовського.

Був я учнем цієї гімназії від 2-ої до 8-ої кляси включно та склав іспит зрілости (тоді казали „матуру") 10-го червня 1914 року, перед Першою світовою війною. Кожне моє свідоцтво з цієї гімназії іскрилося нотами „достаточно", бо у предметах математики, фізики і хемії я завжди був — є дотепер — альфанабетом. Зате історія, література, географія і мови — українська, німецька, латинська і грецька — були для мене наче спокійне плесо озера для чемпіона у водній плавбі. Перед „матурою" дали мені до вибору — латину чи греку. Я вибрав греку і перекладав Демостена і Софокля без заікнення, куди краще, як тепер міг би перекладати з польської, російської чи німецької, (не кажучи про англійську) мови на мову українську. Тямлю, що дали мені написати українську задачу на тему „Історія українського театру". Написав я „Вступ" на 10 сторінок про передісторію театру і закінчив, що „Задзвонив дзвінок і не маю часу писати далі". І за ті геройські подвиги я дістав „свідоцтво зрілости" з відзначенням. Математику „перескочив", бо мій учитель, господар кляси Северин Лещій „підповів мені „льоґаритми" та ще й шепнув сторінку...

Згадую про це як через сон. Але зберіг і зберігатиму до кінця мого довгого життя глибокий сантимент до цієї школи. Маю ще оригінал „Абсолюторіюм" з університету у Відні з 10-го липня 1923 року. Але основну освіту я придбав і затямив не з університету, а з Академічної Клясичної Гімназії у львові. Від першої кляси вчили там уже латину і німецьку мову, від третьої—греку, вчили всесвітню історію, окремо історію України, вчили культуру народів, почавши від чудової мітології греків і римлян, підбадьорювали амбіцію учнів, щоб читали вдома, кермуючися своїм зацікавленням. Я вже тоді, у вищих клясах гімназії, зачитувався в історичних монографіях. Цікавлючися театром — я використав появу у польському перекладі Боя-Желенського творів Мольєра і дав доповідь у гімназії про Мольєра. Ясно, що це була школярська доповідь, але інші колеґи виступали також з різними подібними доповідями „з власної пильности" — з ділянок історії, літератури чи природознавства — підбадьорені педагогами високої кляси. Бо між учителями цієї середньої школи були такі, як Іван Раковський, останній на рідних землях голова Наукового Товариства ім. Шевченка, математик Зарицький, історики Крип'якевич і Кордуба, учитель логіки і психології Белей, — деяких з них за Польщі покликали на університетські катедри до Варшави.

В Америці поруч із кількома сотнями університетів, серед яких 10 належать до т. зв. „Ivi League" (Гарвард, Принстон, Стемфорд й інші) є яка тисячка коледжів. Всі ті коледжі стоять куди нижче від клясичної Академічної Гімназії. Там не вчать історії (поза історією Америки, географії, не вчать нічого про античний світ, нічого про культуру народів. Шкільно-освітня система в Америці подібна до системи здоровної. Є фахівці найвищої кляси і є мірноти спожаління гідні.

Два роки тому мав я нагоду розмовляти з прибулою до Америки керівником (жінкою прізвища не тямлю) освіти львівської области. Спитався, чи організуючи українське шкільництво береться на увагу творення клясичних гімназій. Почув я, що існує плян створити таку гімназію у Стрию. Якщо тепер вже відкривають таку гімназію у Львові, то це великий поступ, — це наявний доказ, що і в ділянці української освіти діло посувається вперед. За комуністичного режиму не можна було мріяти про навчання таких предметів, як історія й література, згідно з принципом наукової правди. Не було вчителів і не було підготови до такого навчання. Було би цікаво дізнатися про це ближче. Можна здогадуватися, що не всі вісім кляс будуть відкриті зразу. Невідомо теж, чи буде збережена давня система — чотириклясової народної школи і вісім кляс гімназії, — чи заведена совєтським режимом, але це річ другорядна. Першорядна та, щоб давати українській дередньошкільній молоді освіту за традиціями „ЦК" Першої Української Академічної Гімназії у Львові. Таке щире побажання від найстаршого віком колишнього випускника цієї унікальної школи.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про найвірнішого приятеля

Вчора ми зустрілися вперше від минулого літа. Він, як завжди, у своїй повній красі, спокійний, як це буває літньою порою, прийняв мене лагідним шумом, що так уміє втихомирювати розбурхані думки. Так було від першого дня нашої зустрічі, коли я дивилася на його хвилі з військового корабля, що приніс нас, біженців, до пристані Ню Йорку. Я все шукала в його могутності, в красі білих грив відповіді на це, що турбувало, на це невідоме, що приносили нам ті дивні роки нашого скитання.

Доля захотіла, що ми обоє заприязнилися дуже скоро, коли наша родина поселилася близько його найкращих берегів. Кожне літо ми проводили в його товаристві. Спершу несміливо входили в його холодні, невідомі нам обійми, а відтак він став немов невідлучною частиною нашого родинного життя. На його берегах мої діти провели найкращі, безжурні дні, будуючи замки з піску, збираючи мушельки і гріючись до сонця. А коли хвилину сиділи спокійно вдивляючись там, де він, океан, зливався на обрії з небом, я вказувала туди рукою і навчала: „Бачите тепер між нами, а його простором немає нічого — а там вже Европа і залишена нами Україна". Часом, зокрема у перших роках, мені ввижалися там на обрії, його львівські вежі, Високий Замок, а він, як добрий приятель, не розвіював моїх міражів, а навпаки допомагав їх творити.

Але цупке життя щораз більше брало у руки і на мрії залишалося щораз менше часу. І прийшли роки, коли ми вже не будували замків на піску і не розповідали про далекий Львів. Час летів стрілою, усе змінялося, приходили радощі та смутки, а він залишався незмінним. Часом, коли приходили гураґанні бурі, я зі страхом дивилася на його могутність і немов гнів — але опісля він знову ставав спокійним і був таким, яким я його полюбила, найкращим товаришем відпочинку, відпруження задуми.

Вкінці прийшов рік, у якому вперше довелося бути з моїм другом сам-на-сам. Його тихий шум і спокійні хвилі, переділені сивими гривами, були найкращим бальзамом на мій біль. Він дав мені відчути, що я не сама, що все проминає, але він залишиться незмінним, що він нічому не дивується, нічого не критикує і нічого для себе не хоче.

Так рік у рік я повертаюся до свого вірного приятеля. Повернулася і перед двома роками, коли ця Україна, що так довго ввижалася фата морґаною, на його обрії, стала дійсністю. І мені здавалося, що я нагло виджу її там, на сході, так чітко і виразно як ніколи.

Минулого літа я познайомила зі своїм приятелем гостя з цієї ж міражної України. Вони споглядали один на одного якось холодно. Чи може тому, що мій гість насмішкувато назвав його „великою калабанею", а моє захоплення красою води, неба і літніх хмаринок непоправною романтикою? То й вони не подружили.

Вчора я вперше після чергових відвідин Львова повернулася до мого приятеля знову сама. Мандруючи, як звичайно, його мокрим берегом я старалася упорядкувати розбурхані думки і переживання вдивляючись у далекий обрій, де він зливався з небом. Але тим разом там не було ніякої картини мого родинного міста. Чи тому, що сама обіцянка дарувати мені Львів розплилася, як фата морґана у жорстокій дійсності?

Мій найвірніший приятель не сміявся із моїх розвіяних сподівань. Він, як завжди, лагідно взяв мене у свої холодні обійми і співчутливо змив солоною водою два інші солоні струмочки, що присохли на моєму обличчі...

О-КА

БИЛЛ КЛІНТОН І ЙОГО партнер Ал Ґор знову подалися в роз'їзд зі своїми передвиборчими виступами. Цим разом їхня подорож триватиме три дні. Вони започаткували її в Ст. Луїсі і продовжують її автобусами через села і міста стейтів Іллиной, Міссурі, Висконсин і Міннесота. Політики кажуть, що демократи добре підготовилися, щоби ця політична подорож була успішною.

Любомир Винар

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА І ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

V.

Якщо б лиш перелічити законодавчі акти ухвалені Центральною Радою, тоді наглядно бачимо всі ці державні атрибути будівництва народоправної української демократичної держави. Тут лиш згадуємо чотири Універсали Центральної Ради, закон про національно-персональну автономію національних меншин в Україні, закон про громадянство, закон про генеральний суд, закон про утворення війська, про випуск кредитових білетів, земельний Закон Центральної Ради, міжнародні договори й інші державні акти. Аналізуючи законодавчу діяльність Центральної Ради треба окрему увагу звернути на основний закон української держави — Конституцію Української Народної Республіки, яка була прийнята на останній Сесії Центральної Ради 29 квітня 1919 року. Центральна Рада встановила народоправну демократичну державу із законодавчим органом Центральною Радою і виконавчим генеральним Секретаріятом, які встановили конституційні принципи і демократичні свободи — слова, друку, зібрань і означено територію держави. У першому параграфі конституції УНР читаємо:

> **Відновивши своє державне право, яко Українська Народна Республіка, Україна, для кращої оборони свого краю, для певнішого забезпечення вільностей культури і добробуту своїх громадян, проголосила себе і нині єсть державою суверенною, самостійною і ні від кого незалежною.** („На порозі Нової України", цит, пр., стор. 230).

У державі суверенне право належить народові України, а різним національним меншинам в Україні, УНР „дає право на впорядкування своїх культурних справ в національних межах" (цит. пр., точка 6).

Саме Конституція УНР віддзеркалює тодішні державницькі концепції Президента М. Грушевського і його співробітників. Вона стала цим фундаментом, побіч IV Універсалу Центральної Ради, на якому формувалися і розбудовувалися пізніші державотворчі концепції української нації включно із теперішньою українською державою, яка нав'язує до демократичних основ УНР. Цей основний документ про державний устрій, права і вільності держави і її громадян, держави з парляментарно-демократичною формою, може в усучасненій і змодифікованій формі стати допоміжним в складенні майбутньої конституції сучасної української держави.

Без огляду на надзвичайну складну зовнішню і внутрішню ситуацію в Україні 1917—1918 років, з перспективи 75-ох років, можемо ствердити, що Михайло Грушевський і Центральна Рада вив'язалися із свого завдання державного будівництва і допровадили українську націю до проголошення державної суверенности і незалежности. І за це, тодішнім діячам належиться повне признання. Помилки забуваються, а відродження української демократичної держави у формі Української Народної Республіки належить до найважливіших явищ в історії України протягом останнього тисячоліття.

Треба ствердити, що Українська Центральна Рада і Михайло Грушевський у світлі нових джерельних матеріялів заслуговують на повну переоцінку і нове критичне насвітлення. Закінчимо оцей трактат цитатою зі статті „В перші роковини Української Центральної Ради" із „Вісника Спілки Визволення України" з 31-го березня 1918 року. Там читаємо:

> **Провід Української Центральної Ради був у щасливих руках третього найвизначнішого діяча нової відродженої України, по Шевченкові і Драгоманову, проф. Михайла Грушевського. Його дотеперішній досвід у громадянській праці, познайомлення з соборною Україною, знамените знання історії України й загальної, енергічність, ідейність і безприкладна працьовитість робили його провід незаступимим і певним успіху. Ці великі й рідкі прикмети голови УЦРади заважили дуже при пляновім етаповім розвитку українського національного руху від записки, предсталеної свого часу міністром бувшої Росії в Петрограді через перший, третій і четвертий Універсали — до повної державної незалежности України.**

Теперішні державні будівничі української держави, на нашу думку, поділяють думки з вищенаведеної редакційної статті з 1918 року. Сімдесят три роки після її появи в редакційній статті „Наш перший президент", що появилася в київському часописі „Культура і Життя" з 23-го грудня 1991 року читаємо: „Без Грушевського нам не побудувати незалежної України, першим президентом і великим літописцем якої він був. Відродження духовної культури народу — запорука його воскресіння".

Віримо, що спадкоємці Четвертого Універсалу Української Центральної Ради виповнять свій державницький обов'язок.

Церква в Довері вітала гостей з України

Українська автокефальна православна церква Покрови Св. Матері Божої в Довері на Фльориді, що знаходиться поблизу міста Тампа, підтримує вже деякий час дружні зв'язки з іншими міжнаціональними організаціями, які існують і діють довкола цієї морської пристані. Саме якраз перед Великоднем причалив сюди для направи корабель багамської реєстрації, обслуга якого складалася переважно з молодих українських хлопців і дівчат з Одещини та Київщини. Якимось чином вони дізналися про нашу церкву. Деякі з них прибули вже увечорі у страсну субору з маленькими кошиками, щоб посвятити паски. А на Великдень вони прийшли цілою групою, щоб вислухати Святу Воскресну Літургію, висповідатися і прийняти св. Причастя. Після Літургії всі вони були запрошені на спільне наше традиційне свячене у світлиці ім. Тараса Шевченка. Це для них була велика несподіванка. Вони були захоплені нашою гостинністю, що нею нагородила їх наша парафія. „Щось подібного ми не могли б навіть вдома пережити, — зі сльозами на очах висловився один із групи, — бо ледве чи можливо, щоб хтось несподівано запросив цілу групу незнаних людей до себе в хату". Там, сказав він, ще багато недовір'я і підозріння.

В неділю св. Хоми наші парафіяни Таня і Петро Семенюки влаштували величаве прийняття з нагоди хрищення їхнього новонародженого внука Сергія Олександра. Перед початком хрищення несподівано звернувся до нашого о. Анастасія один із групи цих молодих українців з проханням, щоб і його охристити, бо „мої батьки забули за мене й ніколи мене не охристили", заявив він у присутності всіх парафіян. Петро Семенюк і Галина Лінкольн погодилися стати хресними батьками. Таким чином о. Анастасій довершив тайну подвійного Хрищення. А коли запитали новоохрищеного: „Чи ти віруєш в нього — Ісуса Христа?", то він зі сльозами в очах відповів: „Так, я вірую в нього як Царя-Бога". Після цього він разом з нами усіма відмовив Нікейське Вірую. На обличчях громади було помітне глибоке зворушення й радість незвичайної події. Після хрищення наш новоохрищений земляк (родом із Київа) був запрошений зі своїми друзями по праці та всіма парафіянами на прийняття, приготоване старанням і коштом подружжя Семенюків з нагоди охрищення їхнього внука. Не забракло серед наших парафіян і добродіїв, цо не тільки вітали його з нагоди його охрищення, але також обдарували малими несподіванками та грішми. Вся парафія і наші гості з корабля заспівали тоді разом мугутнє „Христос Воскрес".

Треба признати, що молодь з України вже знає про Українську Автокефальну Православну Церкву, знає про її існування в Україні і про Патріярха Київського і всієї України Мстислава І. При цьому всьому відчутний у них брак знання катехизму, але вони переконливо бажають мати в Україні тільки Українську Автокефальну Православну Церкву, а не російську. Вони мріють і говорять, що саме є найближче їхнім серцям, а саме мир і єдність.

У світі, повному метушні і непорозуміння, вони приносять мир во Христі. І так наша невеличка парафія стала ощасливленою їхньою присутністю. На прощання їх обдаровано настільними хрестиками та іконами, не лише для них, але також для їх рідних і друзів.

М. Сеньків

Перший Всеукраїнський з'їзд суспільної служби України

У червні цього року голова Світової Ради Суспільної Служби СКВУ (СР СС СКВУ) відвідав більшість осередків Суспільної Служби України (ССУ). Поїздку спонсорувала централя Суспільної Служби Українців Канади (ССУК). У кожному осередку відбуто зустріч з ширшим активом і робочу сесію з управою осередка. Випрацювано пляни праці і порушено громадські, соціяльні та суспільні проблеми і специфічні ситуації.

Спостереження:

— Особливо на сході і півдні України проводиться дальше постійна русифікація. Українські школи майже не існують (напр., в Симферополі є тільки перша кляса з 15-ма дітьми, а в Донецькому єдина середньошкільна школа бореться проти її ліквідації, в Харкові єдина школа, яку хочуть замінити на технічне училище з російською мовою навчання.

— У міських та обласних правліннях, інституціях, державно-громадських організаціях дальше ведуть справами зрусифіковані або російські номенклятурні партократи та ставлять перешкоди у заведенні нових законів про мову, приватизацію тощо. Навіть нові пости представників Президента обсаджені в більшості партократами, так що надії на зміну та затримку дальшої русифікації доволі малі.

— Поліпшення економічного стану України натрапляє на великі перешкоди. Повільний процес приватизації, підвищення ненормально високих цін з рівночасно малою заробітковою платнею, зростаюче безробіття через знищення продукції, українське село не може визволитися від колгоспних правлінь і т. д.

— Брак медикаментів, шпитальних влаштувань, низький рівень громадського здоров'я є дуже шкідливий та психічно від'ємно впливає на мешканців України.

— Вплив російських телевізійних та радієвих передач шкідливий та підсилює дальшу русифікацію.

Перший Всеукраїнський з'їзд Суспільної Служби відбувся 27—28-го червня цього року. У з'їзді взяли участь делеґати з 23-ох осередків з багатьох сторін України. Крім делеґатів були присутні представники деяких Всеукраїнських громадських організацій, преса, телебачення та радіо. Також був присутній представник Міністерства освіти, гості з Канади і Америки, Оля Даниляк — голова централі ССУК, Марія Спольська — голова філії ССУК Торонто і пан Петелицький — голова філії ССУК Ванкувер, Стефанія Букшована з УККА, ЗСА. Письмові привіти прислали Кардинал Любачівський і Митрополит Антоній. Усні вітання зложив голова СР СС СКВУ і голова Централі ССУК. Предсідником з'їзду був Богдан Сюта — голова Осередку в Києві. Крім пленарних сесій, наради головних комісій з'їзду, більшість праці проведено на робочих сесіях з'їзду. Голови осередків подали учасникам з'їзду звіти з пророблені праці і заплановані осередками програми. Висліди робочих сесій стали базою прийнятих з'їздом резолюцій та постанов. Одними з найважливіших та далекойдучих постанов є:

— Розбудова Суспільної Служби через організування нових осередків по всіх місцевостях України.

— Приєднування до співпраці місцевих громадських організацій, поширювання і координування доброчинної діяльности для добра громади.

— Крім допомогових акцій ведення духовного, культурного та національного відродження українського народу. Праця та намагання привернення рідної мови, українських шкіл, українських телебачень та радієвих передач стають основою діяльности осередків Суспільної Служби України.

— Співпрацювати з відповідними державними чинниками для підвищення рівня соціяльного забезпечення, громадського здоров'я, чистоти довкілля, охорони людських прав одиниць — рівноправности жінки, переходу зі системи сиротинців до приватного та сімейно-групового піклування дітьми-сиротами та упослідженими, заведення публічних влаштувань для вигоди інвалідів та немічних.

— Співпрацювати зі спорідненими українськими організаціями та громадами діяспори.

— Сприяти та підтримувати поселення на Україні тих українців, що бажають повернутися на Україну. Особливо тих, що проживають на теренах кривавого конфлікту (Придністров'я, Юґославія), а також тих, що живуть на Далекому Сході, у Сибіру, Румунії, Польщі, Бразилії та в інших країнах світу.

Учасники з'їзду виготовили Звернення до Президента України, до Верховної Ради України, до міністра культури і до президента Молдови. Звернення торкаються конституційного права для української мови, як державної мови, у справі пашпортів громадянина України, щоб були тільки українською мовою і не мали мови сусіда України, російську мову. У справі Придністров'я, українських невинних жертв та про встановлення закону біженця. Державної домомоги для біженців, права праці, мешкання і т. д. У справі відзначення для шахтаря, у співпраці з осередком ССУ в Донецьку, щоб зрусифіковане населення Донецької области запізнати з багатою українською культурою.

Рекомендації:

Суспільна Служба України є тепер єдиною громадською організацією в Україні, яка, крім доброчинної діяльности, об'єднує працю в напрямі духовного та національного відродження України. До управ осередків ССУ входять представники місцевих організацій (Союз Українок, „Просвіта", Т-во української мови, СУС, Пласт, Об'єднання багатодітних матерів, Об'єднання інвалідів, Союз політв'язнів, Рух та інші). Суспільна Служба України об'єднує свідомий елемент і старається вести працю в користь українського народу. Тому заслуговує на нашу моральну і матеріяльну підтримку.

Світова Рада дала почин для зорганізування цієї вартісної організації, але не є в силі сама далі вести співпраці та фінансової відповідальности. Тому звертаємося до всіх, кому на серці лежить добро України, включитися у цю велику справу:

— Українські організації, ставайте спорідненими з осередками ССУ. Негайно потрібно споріднити осередки ССУ в Миколаєві, Донецьку, Кривому Розі, Таращі, Рівному, Луцьку, Дрогобичі та Чернігові.

— Пересилайте допомогу на адреси осередків Суспільної Служби України. Найбільш вартісна допомога є у виді американських долярів. За доляри в Україні можна все купити і це багато дешевше, ніж на Заході. Допомога в долярах допоможе Осередкам стати самовистачальними, підтримає українське шкільництво, ріст національної сводомости. Переслана допомога на адресу осередків не опиниться на чорному ринку, або в магазинах. Допомогу координує і розділює ціла управа і тому за неї відповідає вся організована громада даної місцевости.

— Важним є для підтримки дальшого росту та праці Суспільної Служби України постійна збіркова акція Однодолярового Місячного Фонду: „Доляр для України!" Завдяки цій збірці, Світова Рада Суспільної Служби СКВУ мала змогу підтримати розбудову нових осередків Суспільної Служби України. Ці фонди будуть також призначені на привернення українських шкіл, піднесення рівня медичної опіки і т. п. Кожний може дати 25 центів тижнево, а ця мала пожертва може принести місячно від одного до двох мільйонів долярів.

Однодоляровий Місячний Фонд зможе зміцнити економіку України і допоможе затримати при Україні Крим, Одещину і Донбас, але потрібно, щоб кожний з нас без винятку зложив цей малий даток. Для успіху постійної збіркової акції потрібно мати в кожній місцевості Канади, ЗСА, Австралії та Англії представників Фонду. Тому запрошуємо людей доброї волі зголоситися на адресу Світової Ради Суспільної Служби для нав'язання співпраці в цій важній ділянці підтримки України. Зібрані фонди просимо пересилати на подану адресу: World Council of Ukrainian Social Services, 2118A Bloor St. West, Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada.

Зиновій Дуда

Школа при церкві-пам'ятнику св. Андрія проголошує вписи

Бавнд Брук, Н.Дж. — Дирекція і Батьківський Комітет української школи тут при церкві св. Андрія оголошує, що тепер приймається аплікації від існуючих і нових учнів на шкільний рік 1992-93.

Українська школа, яка існує при церкві-пам'ятнику в Савт Бавнд Бруку, знаходиться в приміщеннях Дому Української Культури. Сьогодні школа нараховує понад 100 учнів. Існує в школі кляса малят і садочок, також від 1-ої до вищих кляс українознавства. Крім того, існують кляси релігії, співу і танців.

Зацікавлені особи повинні звертатися до директора Христі Сизоненко на число телефону (201) 895-4868 або до голови Батьківського Комітету Ніни Ведмідь на число (908) 563-2690.

Відкриється...

(Закінчення зі стор. 1)

фи. Цю експозицію презентуватиме ґалерія „Лайт Рейл" із Сакраменто. Відеофільми, які висвітлюватимуться на виставці, охоплюватимуть теми сучасної боротьби українського народу за незалежність та ілюструватимуть українську історію.

Виставку спонзорують комітет для відзначення першої річниці незалежности України, Коаліція Українсько - Американських Організацій Південної Каліфорнії та Міський департамент культури Лос Анджелесу. Координатор виставки — Центр Українського Мистецтва в Лос Анджелесі.

У справі інформацій звертатися до Дарії Чайковської (213) 668-0172 або до Любови Долинюк (818) 886-8739.

МОШВЕВШЕ II, КОЛИШНІЙ король Лесото, вернувся на батьківщину з Лондону, де перебував у політичному вигнанні від лютого 1990 року. Він змушений був залишити своє гірське королівство, оточене територією Південно-Африканської Республіки, після конфлікту з колишнім воєнним керівником Лесото генералом Джастіном Лекганею. Лондон зумів домовитися з властями Лесото про повернення Мошвевше, однак уже не як монарха, а як звичайного громадянина. Політична ситуація в країні залишається нестабільною, загроза виникнення громадянської війни все ще не минула.

УКАЗОМ НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА Азербайджану Абульфаза Ельчибея головою державного земельного комітету республіки призначено громадянина Туреччини Джаміля Унала. Очікують й інші призначення закордонних громадян на міністерські пости в уряді Азербайджану.

Президія Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців

ділиться з українською громадою сумною вісткою, що в вечірніх годинах у вівторок, 4-го серпня 1992 р., у Филадельфії, Па., після довгої хвороби, відійшов у вічність

сл. п. редактор

ІГНАТ БІЛИНСЬКИЙ

З його відходом українська громада в З'єднаних Стейтах Америки українська діяспора та український народ утратили одного зі своїх видатних та відданих громадських діячів, а Президія Секретаріяту СКВУ визначного члена, співосновника Світового Конґресу Вільних Українців і довголітнього заступника президента СКВУ.

———

Президія Секретаріяту СКВУ висловлює своє співчуття родині покійного, Екзекутиві Українського Конґресового Комітету Америки, якого він був президентом та Організації Чотирьох Свобід України.

Президія Секретаріяту СКВУ

Спілка Української Молоді в Америці — Крайова Управа —

влаштовує

41-ий Всеамериканський Маніфестаційний ЗДВИГ СУМ

під кличем

„Знов лунає слава України"

для відзначення

- **1-ої річниці відновлення Незалежности України**
- **50-річчя Української Повстанської Армії**
- **100-річчя народження Патріярха Йосифа Сліпого**

в днях: 5, 6 і 7-го вересня 1992 року на Оселі СУМ в Елленвіл, Н. Й.

В програмі:

- **Служби Божі**
- **Маніфестаційна частина**
- **Мистецька програма:** Ансамбль „Україна", Оркестра „Трембіта", з України „Черкаські Козаки" та сумівські мистецькі одиниці
- **Спортові змагання**
- **Товариські забави**

До численної участи запрошуємо українське громадянство й молодь!

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 367-го Відділу УНСоюзу, Т-ва Запорозька Січ у Рочестері, Н. Й.

Обов'язки секретаря Відділу перебрав

Микола Федорків

Просимо членів звертатися у всіх справах членства і забезпечення до нього на адресу:

Nicholas Fedorkiv
1100 English Rd., Apt. 439, Rochester, N.Y. 14616
або телефонувати на число: (716) 227-6405

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що по тяжкій недузі відійшов у вічність

наш найдорожчий

МУЖ і БАТЬКО

св. п.

ДМИТРО ГАНДЗЮК

нар. в селі Пнів, Україна, 21-го вересня 1911 року.

ПОХОРОН відбувся 17-го липня 1992 року з собору свв. Володимира й Ольги на цвинтар св. о. Николая.

Покійний Дмитро був відданим українським патріотом та взірцевим членом собору свв. Володимира й Ольги.

Спи спокійно та сни про нашу дорогу Україну, яку ти так щиро любив.

Вічна тобі пам'ять!

У глибокому смутку:

дружина - ГАЛИНА
та син - РОМАН

„Сизокрилі"...

(Закінчення зі стор. 1)

міста до другого та довгі подорожі автобусами, а до того проби, виповнили по вінця цілу програму і можна подивляти хіба молодих виконавців, що все це якось щасливо та з вдоволенням перебули. Тут наша прима-балерина підкреслює, що успіх такої виснажуючої поїздки був можливий не лише з уваги на теплоту та ентузіязм глядачів, що усі вистави виповнили вщерть, але в першу чергу завдяки помочі та зусиллям групи жертвенних помічниць — Оленки Юрчук, Анети Коваль, Христі Бук, Ліди Пастушак, Ліди Амаро і Дарії Якубович, що була ведучою кожним виступом та мала свій особливий стиль пояснень, які всім незвичайно припали до вподоби. Глядачі та слухачі не могли вийти з дива, як вона сказала, що усі танцюристи працюють добровільно та ансамбль не має ніякої фінансової допомоги, крім добровільних збірок, як ось тепер, на цю першу поїздку в Україну.

— А як сприймали зустріч з Україною молоді ваші танцюристи?

— Більшість із них була вперше в Україні, всі повернулися захоплені, повні ентузіязму, і це торкається не лише українців, а і цих нечисленних чужинців, що працюють у нашому ансамблі. Справді не можу ні трішки нарікати, діти зжилися, гармонійно співпрацювали, були здисципліновані та знали, що для успіху мусить бути спільне зусилля. Одне можна мати лише до застереження, що нам усім не ставало часу на те, щоб більше оглянути, більше натішитися вільною Україною.

— Чи можете сказати, що було для вас найбільше зворушливим переживанням?

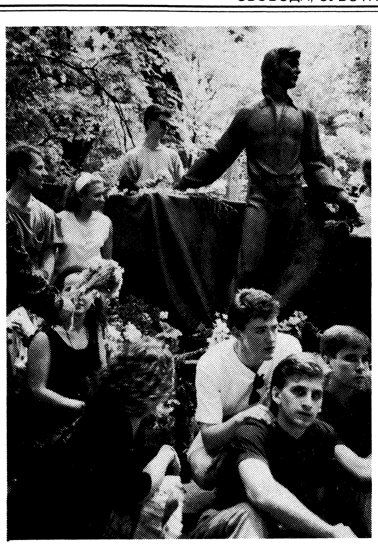
— Це важко, бо був цілий ряд таких моментів. Ось хоча б моя особиста зустріч з „моїм" Львовом, з оперним театром, де я ставила перші кроки на сцені... А привітання населення хлібом і сіллю! Уявіть собі, що в Калуші вітали нас хлібом і сіллю на границі міста! А до того ця теплота, ці сердечні слова. Або, чи можу колись забути небуденне переживання вечора Івана Купала на Дніпрі із десятками молодих учасників, з кобзарями, співами — чи це може затертися у пам'яті?

— Чи мали ви нагоду декого відвідати, щось оглянути?

— У Львові ми були на Личаківському цвинтарі, молоді зі зворушенням стояли біля могили В. Івасюка. В Києві ми ходили до культурного центру, мали нагоду бути на лекції ансамблю „Юність", зустрічати представника славного українського танцювального ансамблю „Ятран", в Києві вітав нас співак Дмитро Гнатюк. Як бачите було багато зустрічей, захоплень, зворушень. І ще мушу підкреслити, що усім в Україні незвичайно сподобалася назва нашого ансамблю „Сизокрилі", яку вони добре зрозуміли і як ось головний редактор Центру ім. Леся Курбаса в Харкові Леонід Тома написав у своєму вірші до нас:

„Сизокрилі летять, в Україну, летять, 'Сизокрилі',
Молоді їх крилята натруджені вітром століть
Наші сестри й брати, наша віра і сила,
Долетіли до нас і до всіх долетіть!"

— Отже, як бачу, „Сизокрилі" не лише долетіли, але перелетіли зі шумом, що аж „небеса України сміються", — як пише далі автор вірша. Можна лише вам побажати, щоб ці небеса довго сміялися, згадуючи ваших „Сизокрилих" — ваших дітей, яких ви через танець навчили любити цю досі їм далеку та незнану Україну.

Група на гробі В. Івасюка у Львові.

Закінчення шкільного року „Рідної Школи" у Чикаґо

Дня 13-го червня 1992 року відбулась святочна вечеря з забавою з нагоди закінчення шкільного року та матуральних іспитів в Школі Українознавства Товариства „Рідна Школа" в Чикаґо. Святкування відбулось у весняно прибраній квітами та синьо-жовтими бальонами залі Культурного Осередку свв. Володимира і Ольги о 6:00 год. вечора.

До заповненої батьками та гостями залі увійшов учительський збір та зайняв почесні місця, а під звуки українського маршу у вишиваних суконках і сорочках увійшли матуранти. І на відкриття вечора матуранти відспівали студентський гімн „Гавдеамус Ігітур".

Цьогорічними абсольвентами були: Тарас Андрушко, Леся Бараник, Яра Боднарук, Оксана Букачик, Нестор Возний, Тамара Ганкевич, Стефа Ґаст, Гриць Караван, Ліліяна Калін, Наталка Кукуруза, Ірена Оверко, Петро Коцур, Стефа Павлишин, Ляриса Пик, Калина Процик, Тарас Тхорик, Оленка Турула, Христя Яцків.

Вступним словом програму розпочала Голова Батьківського Матурального Комітету Віра Боднарук. Слово від абсольвентів виголосила перша із п'ятьох відмінниць цьогорічної кляси Тамара Ганкевич. Опісля виступила відмінниця Стефа Гаст з думками про майбутнє матурантів яко молодих українців. Останній привіт відмінників виголосила Ліля Калін, згадавши ролю дівчини, жінки і мами у вихованні і плеканні молодого українського покоління.

Після привітів надійшов час для передання „Свічечки Освіти" від матурантів учням 10-ої кляси.

Опісля провів молитву о. митр. Мар'ян Бутринський і гості засіли до смачної вечері.

По вечері слово взяла директор школи Христина Таран. Вона відмітила, що цей матуральний рік залишить виняткові спогади нашим матурантам. Визначність цього року пов'язана з проголошенням незалежности України, зустрічами з видатними українськими та американськими політичними та культурними діячами, такими, як президент Леонід Кравчук, Степан Хмара та Патрік Б'юкенен.

Також наша школа відзначилась успішною участю в конкурсі есеїв, який спонсорував Український Народний Союз. Від школи було представлено 16 дописів, з яких три отримали перші три місця. Цими трьома переможцями були цьогорічні матуранти.

Зі словом привітання до матурантів виступив голова Товариства „Рідна Школа" Нестор Попович. Перша вчителька „Світлички" Ірена Олексюк пригадала матурантам їхні безжурні дитячі дні. Опікун кляси Надія Хойнацька висловила думку, що труд покладений на роки навчання не піде надарма.

На закінчення програми відмінниця Калина Процик та Христя Яцків висловили думку, що в руках молодих є можливість запізнати світ з Україною яко самостійною державою.

Основна частина програми закінчилась роздачею дипльомів, свідоцтв, грамот та матуральних дарунків директором та учителями матуральної кляси.

Абітурієнти задоволені зі своїх досягнень, гордо приступили по свої дипльоми і нагороди.

Грошові нагороди для школи виділили банки „Самопоміч" та „Певність". Від жіночих організацій зложив грошевий дарунок „Український Золотий Хрест".

На закінчення програми молитву відмовив о. Андрій Двуліт.

По закінченню офіційної програми під звуки знаної чикаґської оркестри „Веселі Часи" матуранти та гості розпочали забаву піснею Тараса Петриненка „Україно", яку „Веселі Часи" спеціяльно підготовили на прохання абсольвентів.

Христина Таран

Абсольвенти Школи Українознавства Т-ва „Рідна Школа" в Чикаґо

ПІД ЧАС ВІЗИТИ ДО Болгарії російський президент Боріс Єльцин заявив, що Росія плянує визнати незалежність Македонії і що „тільки народ цієї країни має право вирішувати, як їй називатися". Ця заява викликала різкий протест з боку Греції, яка вважає, що право називатися Македонією має тільки її північна провінція. Колишню югославську республіку греки називають Скопле. Представник грецького міністерства закордонних справ Дімітріс Аврамоупольос заявив, що визнання Москвою колишньої югославської республіки під назвою Македонії неґативно позначиться на стосунках між Грецією і Росією.

Христина Стебельська — популяризатор народної творчості

Христина Стебельська — секретарка комісії народних традицій, свят і обрядів в Івано-Франківському, західня Україна. Вона родом з Тернопільщини. Закінчила Педагогічний Інститут ім. Василя Стефаника в Івано-Франківському. Тут залишилася на працю в науково-методичному центрі народної творчости, очолила відділ фолкльору та етнографії. Тепер вона етнограф, популяризатор в пресі, на телевізії й радіо народної творчости.

Чимало етнографічного матеріялу зібрала на Покутті, переважно на Гуцульщині, Бойківщині й Опіллі. Започаткувала разом з колеґами відродження національних свят і ремесел. Була ведучою республіканських українських фестивалів, кобзаркового мистецтва тощо.

З її допомогою створено на Івано-Франківщині 259 фолкльорних колективів, виявлено 198 народних співаків, музик, вона підтримувала збирачів фолкльору, активно сприяла відродженню давніх українських свят і звичаїв. Зокрема зібрала відомості про такі звичаї давнини: „Випікання долі" (весільного короваю), „Дідової суботи" (поминальної), „Конопляного тижня" (вечорниці на м'ясниці), „Бочкової неділі" (вербної), „Страсного тижня", „Поливаного понеділка", „Березового віча на Зелені свята", „Русальних днів", „Вільхи на Петра", „Посвячення овочів на Спаса", „Миколая-Добродійника", „Юрія-Переможця" та інших.

Багато років співпрацює з телебаченням в Івано-Франківському, пропагуючи народну творчість карпатського краю. Вона автор і ведуча багатьох телепрограм, зокрема „Сонячні кларнети", „Суботні зустрічі", „Світлиця", „Співоче поле". Як науковець-фолкльорист консультувала повнометражні мистецькі фільми українських коностудій, у яких ідеться про карпатський край, головно Гуцульщину, як „Із гір Карпатських", „Дай нам, Боже, довгий вік" та інші. Маючи вроджений талант оповідника та лектора, вона виступає перед учнями різних шкіл, студентами, вчителями й простими людьма з лекціями й доповідями про народну культуру західніх земель України. Христина — палка українська патріотка, членка Союзу Українок. Їй 28 років, незаміжня. Живе разом з матір'ю. Адреса: 284014, Україна, м. Івано-Франківське, вул. Степана Бандери 62, кв. 62, телефон: 2-36-14.

Пристрасним бажанням Христини Стебельської є поїхати до ЗСА, або Канади, щоб в діяспорі дати серію доповідей перед українською публікою про життя й народну творчість наших братів і сестер у відродженій Україні. В травні цього року був я п'ять тижнів в моїх рідних краях на Івано-Франківщині, відбув кілька етнографічних екскурсій в товаристві панни Христини по містах і селах Гуцульщини та Підкарпаття. Був захоплений її популярно-науковими доповідями. Тому щиро раджу різним жіночим товариствам в діяспорі, науковим і шкільним установам, Головній Управі УСОГ в Торонті, Гуцульському Товариству „Черемош" у Філядельфії запросити панну Христину на доповіді до ЗСА та Канади. Ця приязна й високоінтеліґентна людина заслуговує на довір'я й поміч.

Іван Сеньків

ВАСИЛЯ БІЛАКА, ОДНОГО з колишніх керівних функціонерів Комуністичної партії Чехо-Словаччини, офіційно звинувачено в „запрошенні" совєтських військ до Чехо-Словаччини в 1968 році. Біляк перед судом відповідатиме за „злочин проти миру". Його чекає тюремне ув'язнення щонайменше на 10 років.